

Friluftspolitisk strategi

Kommunstyrelsen 2014-11-04

Antagen av: Kommunstyrelsen 2014-11-04 § 178	Dokumentnamn: Friluftspolitisk strategi	Ärendebeteckning: Kst/2014:521 Friluftspolitiska styrdokument för Örnsköldsviks kommun
Dokumentägare: Förvaltningschef, Samhällsbyggnadsförvaltningen	Dokumentansvarig: Enhetschef, fritidsenheten	Publiceras: Örnkom
Ersätter dokument: Naturvårdsprogrammet 2009- 2014, Delvis Idrotts- och friluftstrategi- programmet, Delvis	Revideras: Två mandatperioder från antagandet	Utvärderas: Varje mandatperiod
Relaterade dokument: Friluftspolitisk policy Riktlinjer för Örnsköldsviks kommuns arbete med friluftsliv		

/Dokumentdatum/

Bakgrund

Kultur- och fritidsnämnden antog 2006 *Idrotts- och friluftsstrategiprogrammet* och fastslog då även att en friluftsplän skulle upprättas för att underlätta arbetet med friluftsförågor. År 2010 upprättades ett naturvårdsprogram där kommunfullmäktige bland annat fastslog följande åtgärd:

”En friluftsplän skall tas fram med beskrivningar av friluftsvärden, friluftsområden, anläggningar, aktiviteter, säkerställande, tillgänglighets och utvecklingsförågor mm.”

(Naturvårdsprogrammet 2011-2014 Kommunfullmäktige 2010-09-26 § 153)

Friluftslivet har naturliga beröringspunkter med flera politikområden, bland annat folkhälsopolitiken, idrottspolitik och naturvårdspolitik. Olika delar av friluftslivet har hittills behandlats i kommunala styrdokument för andra politikområden men inget har haft uppdraget eller ambitionen att omfatta friluftslivet som helhet. Till detta kommer att olika delar av det konkreta arbetet med friluftsliv ligger organisatoriskt under flera nämnder och förvaltningar. Det finns ett behov av att samla och tydliggöra friluftslivet och dess förutsättningar för att få en långsiktighet i kommunens arbete och att stärka friluftslivet som intresse gentemot andra intressen vid den fysiska planeringen.

Syfte och mål

Friluftspolitiska strategin är ett styrdokument som bryter ned friluftspolitiska policyn i ett antal konkreta steg för att uppfylla dess intentioner. Strategin är en grund för förvaltningarnas arbete med friluftsliv och ger tillsammans med policy stöd i kommunens planering. Målet är att friluftsförågor får en långsiktig, samlad och samverkande hantering.

/Dokumentdatum/

Utgångspunkter

- Definitionen av friluftsliv utgår från statens definition för fördelning av statsbidrag: ”vistelse utomhus i natur- eller kulturlandskapet för välbefinnande och naturupplevelser utan krav på tävling.” SFS 2003:133
- Geografiskt omfattar strategin hela Örnsköldsviks kommun.
- Ansvaret för politikområdet ligger på kultur- och fritidsnämnden, men det faktiska arbetet spänner i vissa fall över flera av kommunens verksamheter. Information och samordning av de olika verksamheternas arbete med natur och friluftsliv sker idag i tjänstemannaforumet naturgruppen. Det förvaltningsöverskridande anslaget som kommer till uttryck genom bland annat naturgruppen har uppmärksammats nationellt och har bidragit till att Örnsköldsviks kommun utsågs till Sveriges friluftskommun 2011. Strategin har som en utgångspunkt att synliggöra de olika verksamheternas roll för människors möjligheter till friluftsliv, stärka det förvaltningsöverskridande arbetet och visa på utvecklingssteg för att ytterligare öka medborgarnyttan.
- År 2010 biföll riksdagen regeringens proposition *Framtidens friluftsliv* (Prop.2009/10:238) som år 2013 kompletterades med mätbara mål i tio målområden. Hur Örnsköldsviks kommun avser att arbeta med politikområdet sammanfattas i friluftspolitiska policyns tre målområden *Friluftsliv för alla*, *Dialog och samverkan* samt *Hållbarhet och utveckling*. Målområdena konkretiseras genom strategin.

/Dokumentdatum/

Friluftsliv för alla

Policy: Alla ska ha möjlighet till nära och tillgängliga naturupplevelser, samt ett rikt och varierat friluftsliv. Särskilt fokus ska ligga på barn och unga, nya svenskar samt personer med funktionsnedsättning.

Strategi: Kommunen ska öka möjligheterna till utevistelse genom att tillgängliggöra information.

Skolor och förskolor nyttjar närnaturen regelbundet och rutinmässigt.

Kommunen ska arbeta för att den bostadsnära naturen ska upplevas trygg och tillgänglig.

Ett antal naturområden/anläggningar för friluftsliv ska ha särskild hög tillgänglighet.

Dialog och samverkan

Policy: Kommunen ska genom samverkan och dialog tillvarata det lokala och ideella engagemanget i utvecklingen av friluftslivet.

Strategi: Kommunen ska samarbeta med föreningslivet för friluftaktiviteter som är öppna för allmänheten.

Kommunen ska verka för att formerna för samverkan utvecklas och tydliggörs tillsammans med civilsamhället

Samarbete ska ske med myndigheter och andra kommuner för att utveckla det lokala friluftslivet.

Kommunen ska hålla sig uppdaterad och informerad om aktuell forskning kring friluftsliv.

Kommunen ska samverka med fiskevårdsområdesföreningar och fiskerättsägare för fiskevård och utveckling av sportfiske samt hållbar fisketurism.

/Dokumentdatum/

Hållbarhet och utveckling

Policy: **Friluftslivet i Örnsköldsvik ska utvecklas hållbart och utifrån god kunskap om friluftslivets förutsättningar och intressenter, samt bidra till en god regional tillväxt, naturturism och landsbygdsutveckling.**

Strategi: Friluftsliv och organiserad verksamhet ska beaktas i besluten för de kommunala naturreservaten.

Kommunen ska verka för en utvecklad och hållbar naturturism.

Kommunen ska bevara, förvalta och utveckla natur- och kulturlandskapet samt synliggöra möjligheterna till friluftsliv för boende och besökare.

Vid utveckling av naturområden ska det ske utifrån en helhetssyn där natur-, kultur- och friluftsvärden beaktas och samverkar.

Den tätortsnära naturen ska bevaras och utvecklas tillsammans med lokala aktörer och allmänhet.

Allemansrättens rättigheter och skyldigheter ska förmedlas till allmänhet och besökare.

Världsarvet Höga Kusten ska användas som en del i utveckling och marknadsföring av friluftslivet i kommunen för allmänhet och besökare.

Medborgarnas vanor och upplevelser kring friluftsliv ska regelbundet följas upp och utvärderas.

/Dokumentdatum/

Ansvar och uppföljning

Årligen

Respektive nämnd prioriterar och arbetar in strategin i den årliga planeringen och redovisar i årsbokslutet de åtgärder i riktlinjerna som genomförts utifrån strategin. Prioriteringar och samordning kan lämpligen ske genom naturgruppen för att ekonomiska och personella resurser ska kunna användas effektivt. Arbetet med friluftsliv utifrån policyn återkopplas årligen i Natur- och friluftstinget.

Varje mandatperiod

Kultur- och fritidsnämnden ansvarar för att varje mandatperiod sammanställa förvaltningarnas och nämndernas arbete med friluftsliv utifrån strategi och policy samt rapportera till kommunstyrelsen.

Varje mandatperiod ska kultur- och fritidsnämndens sammanställning läggas fram till natur- och friluftstinget för utvärdering av kommunens arbete.

Revidering

Policy och strategi gäller för två mandatperioder från antagandet men kan aktualiseras tidigare. Nämnderna ansvarar för strategierna och kan göra revideringar av dessa under förutsättning att de svarar mot övergripande policy. Policyn som är översiktlig och av mer principiell karaktär bör kunna vara aktuell över ett längre tidsspann, medan strategin är ett levande material som ska följa samhällsutvecklingen, aktuell forskning och rådande förutsättningar för friluftslivet med dess aktörer.